

Analýza názorů občanů na pokračování důchodové reformy

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

15. prosince 2006

Fakta na dosah

Obsah

Metodika.....	4
Struktura souboru.....	5
Hlavní zjištění	7
Detailní analýza	9
1. Základní úkoly budoucí vlády v oblasti reformy veřejných financí.....	9
2. Povědomí o návrzích změn v důchodovém pojištění	10
3. Podpora změn v důchodovém pojištění ze strany veřejnosti.....	12
4. Evidenční a informativní listy důchodového pojištění	16
Příloha - dotazník	22

Metodika

Firma Factum Invenio provedla exkluzivně pro potřeby Ministerstva a práce a sociálních věcí ČR šetření týkající se postojů veřejnosti k navrhovaným změnám důchodového pojištění.

Výzkum byl realizován v rámci omnibusového dotazování, které provedli vyškolení tazatelé.

Dotazování proběhlo ve dnech 3. – 9. prosince 2006 na reprezentativním vzorku 993 občanů České republiky starších 15 let, získaném kvótním výběrem podle pohlaví, věku, úrovně dosaženého vzdělání, velikosti místa bydliště a regionu.

Data přenesená na počítačová média byla prověřena systémem logických a statistických kontrol, který Factum Invenio používá pro odhalení nesrovnalostí a nekonzistencí údajů v primárních dokumentech. Statistické výpočty byly provedeny souborem programů SPSS for Windows.

Z výzkumu se vydává tato závěrečná zpráva, jejíž součástí je tabulková příloha, obsahující tabulky třídění odpovědí na všechny meritorní otázky. Všechny tabulky jsou uvedeny v příloze. V rámci hlavní studie jsou komentovány pouze statisticky významnější rozdíly. Tyto statisticky významné odchylky jsou na 95% hladině významnosti.

Metodika zpracování výzkumu odpovídá standardům sdružení SIMAR a ESOMAR.

Struktura souboru

		Celkem	
		N	sl. %
Celkem		993	100,0
Pohlaví	Muž	480	48,4
	Žena	513	51,6
Věk	Do 29 let	251	25,3
	30-44 let	255	25,7
	45-59 let	254	25,5
	60 a více let	233	23,5
Vzdělání	Základní - nevyučen	86	8,7
	Základní - vyučen	336	33,8
	Střední bez maturity	163	16,4
	Střední s maturitou	310	31,2
	Vysokoškolské	98	9,8
Ekonomická aktivita	Dělník, prodavač, řidič ap.	321	32,3
	Úředník, technik, zdravotník, právník ap.	213	21,4
	Podnikatel, živnostník	68	6,8
	Rolník	6	0,6
	Student, učeň	88	8,8
	Žena v domácnosti	15	1,5
	Důchodce	244	24,6
	Nezaměstnaný	40	4,0
Hrubý příjem domácnosti	Do 10.000,- Korun	68	6,9
	10.001,- až 15.000,- Kč	105	10,6
	15.001,- až 20.000,- Kč	162	16,3
	20.001,- až 25.000,- Kč	125	12,6
	25.001,- až 30.000,- Kč	177	17,8
	30.001,- až 40.000,- Kč	141	14,2
	40.001 Kč a více	92	9,3
	Odmítl	122	12,3
Kraj	Praha	118	11,8
	Středočeský kraj	112	11,3
	Jihočeský kraj	61	6,1
	Plzeňský kraj	54	5,4
	Karlovarský kraj	29	2,9
	Ústecký kraj	79	7,9
	Liberecký kraj	41	4,1
	Hradecký kraj	53	5,3
	Pardubický kraj	49	4,9
	Kraj Vysočina	49	4,9
	Jihomoravský kraj	110	11,0
	Olomoucký kraj	62	6,2
	Zlínský kraj	57	5,8
	Moravskoslezský kraj	121	12,1

Velikost místa bydliště	Do 499	77	7,8
	500-1999	179	18,1
	2000-4999	114	11,4
	5000-19999	183	18,5
	20000-99999	234	23,6
	Přes 100000	205	20,7
Socioekonomická klasifikace ESOMAR	A-highest	71	7,2
	B	75	7,5
	C1	120	12,1
	C2	212	21,4
	D	177	17,8
	E1	287	28,9
	E2	25	2,6
	E3-lowest	26	2,6

Hlavní zjištění

- Z oblasti reformy veřejných financí by měla budoucí vláda řešit především reformu důchodového systému a zdravotnictví. Dále byla požadována realizace změn souvisejících s trhem práce, podporou zaměstnanosti a podnikání, reforma veřejných rozpočtů (snížení schodku veřejných financí) a daňového systému a reforma v oblasti vzdělávání a podpory vědy.
- Důchodová reforma byla zároveň nejčastěji zmiňovanou 1. spontánní odpovědí.
- Představu o návrzích politických stran na způsob uskutečnění důchodové reformy má přibližně čtvrtina veřejnosti. Ještě mírně nižší povědomí panuje o návrzích změn v důchodovém pojištění ze strany MPSV.
- Se žádnou z navrhovaných změn v důchodovém pojištění nesouhlasí většina veřejnosti:
 - 1) Nejširší podporu má zavedení stropu pojistného, s touto změnou souhlasí třetina lidí.
 - 2) Čtvrtina je pro zrušení zápočtu doby studia.
 - 3) Pětina lidí souhlasí s prodloužením potřebné doby zaměstnání ze současných 25 na 35 roků.
 - 4) Nejnižší podporu má postupné prodlužování věkové hranice pro odchod do důchodu na 65 let pro muže i ženy – s tím souhlasí přibližně jeden člověk z osmi.
- Analýza navrhované maximální částky hrubého příjmu, ze které by se odvádělo pojistné na důchodové pojištění, však svědčí o tom, že veřejnost podporuje zavedení stropu pojistného spíše jako opatření na snížení odváděného pojistného pro svou úroveň příjmů než jako opatření pro vysokopříjmové skupiny zaměstnanců.
- Konzervativní přístup veřejnosti k důchodovému systému se potvrzuje také v otázce na možné redukční změny v náhradních dobách pojištění; většina lidí by tyto náhradní doby ponechala ve stávajícím rozsahu.
- V případě vlastní výdělečné činnosti veřejnost nejčastěji souhlasí s vyplácením sirotčích a vdovských důchodů. Těsná většina lidí souhlasí i s vyplácením částečného invalidního důchodu.
- Téměř tři pětiny zaměstnanců uvádějí, že zaměstnavatel jim každoročně předkládá k podpisu evidenční list důchodového pojištění. Pětina zaměstnanců říká, že zaměstnavatel jim tento list nepředkládá, čtvrtina neví nebo se nepamatuje.
- O možnosti požádat ČSSZ o zaslání informativního listu důchodového pojištění ví čtvrtina pojištěnců, kteří ještě nepobírají důchod.
- Žádost o informativní list důchodového pojištění letos podalo 6,3 % pojištěnců. To je téměř čtvrtina (23,4 %) těch, kteří o takové možnosti vědí.

- Informativní list důchodového pojištění musí podle zákona zaslat Česká správa sociálního zabezpečení občanovi do 90 dnů ode dne doručení jeho žádosti. Tato podmínka byla ve všech zjištěných případech dodržena (nikdo neuvedl dobu doručení informativního listu přes 10 týdnů).
- Naprostá většina lidí, kteří si požádali o zaslání informativního listu důchodového pojištění a umí posoudit platnost informací v tomto listu, označuje uvedené informace za odpovídající dosavadnímu průběhu zaměstnání. Podíl lidí, kteří označují informace za nepřesné, je pod úrovní statistické chyby výzkumu.
- Pětina pojištěnců hodlá využít možnosti požádat ČSSZ o zaslání informativního listu důchodového pojištění nepravidelně, pokud budou mít pocit, že tyto informace zrovna potřebují. O pravidelném každoročním využití této možnosti uvažuje 6,4 % pojištěnců v předdůchodovém věku. Pravidelně, ale méně často než jednou za rok, uvažuje o využití dané možnosti 7,8 % pojištěnců.
- Z výsledků výzkumu vyplývá, že bude zřejmě nějakou dobu trvat, než právo každého pojištěnce požádat si o zaslání informativního osobního listu důchodového pojištění skutečně nahradí původní povinnost organizací požádat pro své zaměstnance nejpozději dva roky před dovršením nároku na starobní důchod o výpis dob pojištění z evidence ČSSZ.
- Do budoucna by však informativní listy důchodového pojištění měly značně zlepšit povědomí pojištěnců o jejich nároku na důchod, zejména pokud se prodlouží potřebná doba zaměstnání k získání tohoto nároku. Podmínkou pro to však je podnítit veřejnost k využívání dané možnosti.

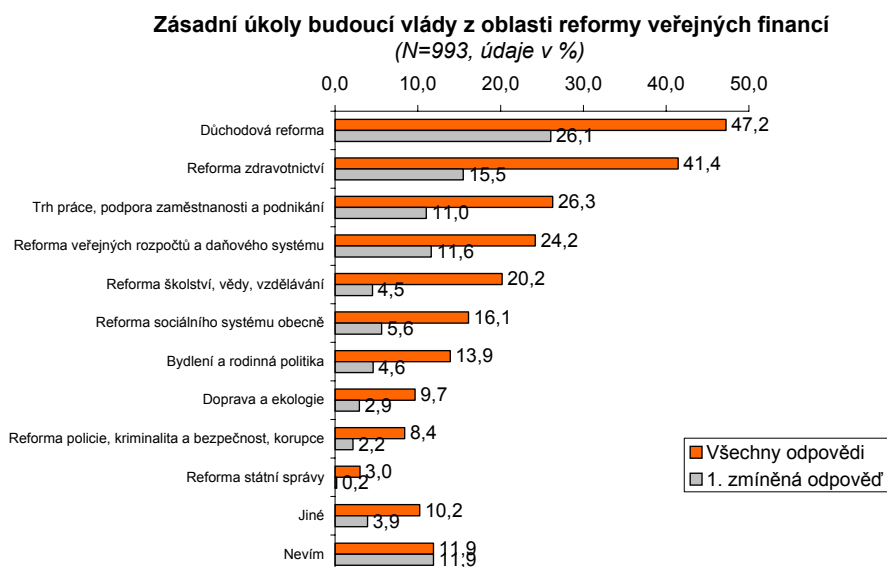
Detailní analýza

1. Základní úkoly budoucí vlády v oblasti reformy veřejných financí

Z oblasti reformy veřejných financí by měla budoucí vláda řešit podle mínění české veřejnosti především reformu důchodového systému a zdravotnictví. Dále byla požadována realizace změn souvisejících s trhem práce, podporou zaměstnanosti a podnikání, reforma veřejných rozpočtů (snížení schodku veřejných financí) a daňového systému a reforma v oblasti vzdělávání a podpory vědy.

Důchodová reforma byla také nejčastěji zmiňovanou 1. spontánní odpovědí. Její „popularita“ souvisí jednak s přístupem médií, která informují v souvislosti s povolebním vyjednáváním o důchodové reformě jako o klíčovém úkolu budoucí vlády, jednak s obavami veřejnosti o své zajištění ve stáří. Velmi podobné důvody jsou také v pozadí často zmiňované reformy zdravotnictví – stáří a zdraví se týká všech. Naopak nižší podpora reformních kroků v oblasti daňového systému či trhu práce za sebou nemá dostatečně silný tlak všeobecného zájmu a obav ze strany veřejnosti.

Zajímavá je míra podpory reformních kroků v oblasti školství a vědy, ačkoli tato problematika se nevešla ani do „sedmi statečných reforem“ ODS.

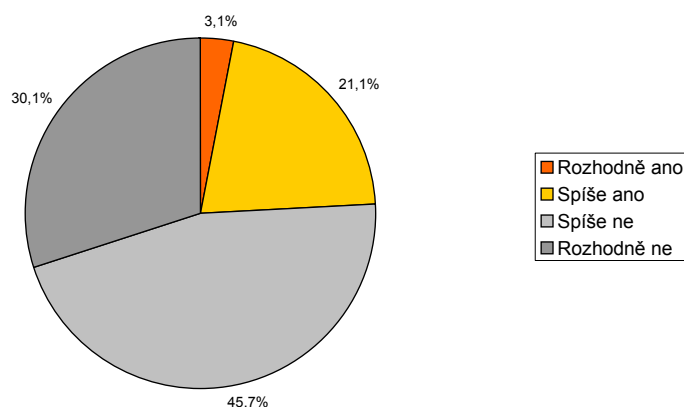
Důchodovou reformu řadí mezi tři nejdůležitější reformní úkoly vlády častěji lidé ve věku 45-59 let (58,9 %) a nad 60 let (63,0 %), naopak méně často lidé ve věku do 29 let (28,0 %). Důchodovou reformu požadují častěji také lidé, kteří mají představu o návrzích MPSV na změny důchodového pojištění (59,0 %).

2. Povědomí o návrzích změn v důchodovém pojištění

Naformátováno: Odrážky a číslování

Představu o návrzích politických stran na způsob uskutečnění důchodové reformy má přibližně čtvrtina veřejnosti. Rozhodně jsou s těmito návrhy seznámena pouze tři procenta lidí. Popularitě důchodové reformy, která se očekává od budoucí vlády, tedy příliš neodpovídá znalost navrhovaných politických obsahů takovéto případné reformy, a tedy evidentně ani hlubší znalost konkrétních kroků nutných pro její realizaci.

Povědomí o návrzích politických stran na uskutečnění důchodové reformy
(N=993)

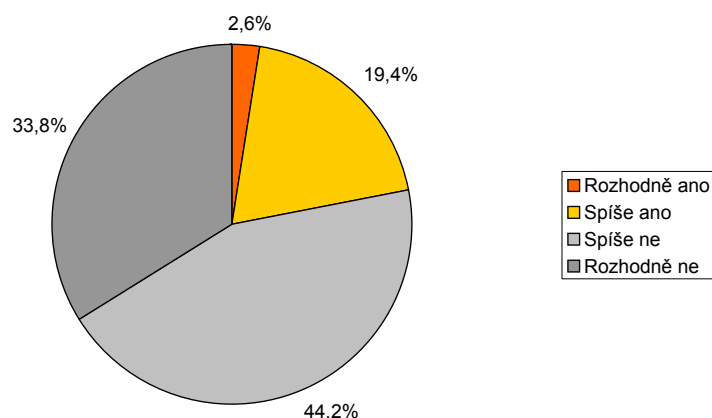

Představy o návrzích politických stran na uskutečnění důchodové reformy mají častěji lidé s maturitou (32,7 %) a vysokoškolským vzděláním (48,1 %), ve věku 45-59 let (31,4 %), obyvatelé velkých měst (36,0 %), s nejvyšším socioekonomickým statusem (49,0 %) a ti, kteří požadují realizaci důchodové reformy budoucí vládou (31,2 %).

Ještě mírně nižší povědomí panuje o návrzích změn v důchodovém pojištění ze strany MPSV. Ačkoli tyto změny probíhají průběžně a jsou tedy pro občany zatím důležitější než politická dohoda na důchodové reformě, chybí těmto návrhům masivnější informační podpora ze strany médií.

V roce 2005 deklarovalo dostatek informací o chystaných změnách důchodového systému 18,0 % pojištěnců.

Povědomí o návrzích MPSV na změny v důchodovém pojištění
(N=993)

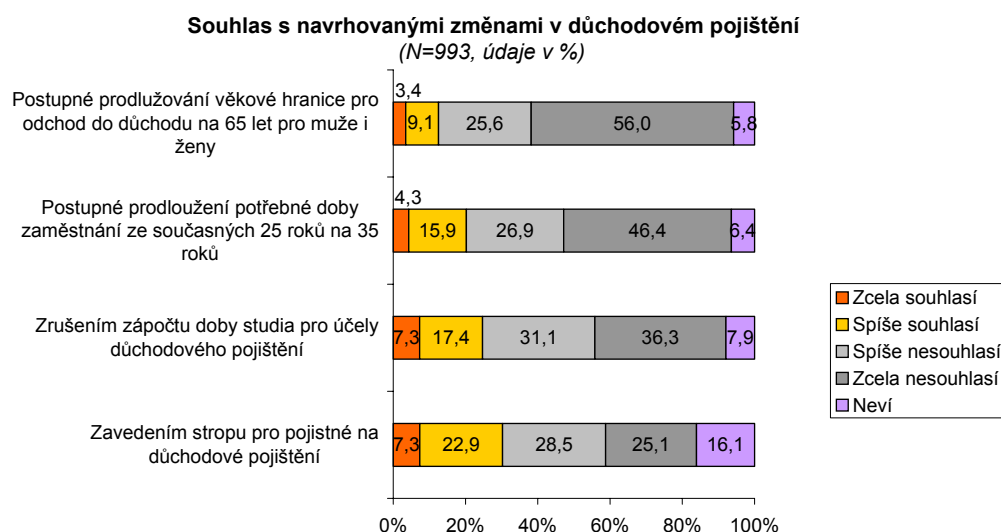

Představy o návrzích MPSV na změny v důchodovém pojištění mají častěji lidé s maturitou (29,5 %) a vysokoškolským vzděláním (46,4 %), ve věku 45-59 let (29,9 %), obyvatelé velkých měst (33,3 %), s nejvyšším socioekonomickým statusem (46,0 %) a ti, kteří požadují realizaci důchodové reformy budoucí vládou (27,5 %). Z těch, kteří mají představu o návrzích MPSV na změny v důchodovém pojištění, zná 80,5 % také návrhy politických stran na důchodovou reformu.

3. Podpora změn v důchodovém pojištění ze strany veřejnosti

Se žádnou z navrhovaných změn v důchodovém pojištění nesouhlasí většina veřejnosti. Nejširší podporu má zavedení stropu pojistného, s touto změnou souhlasí třetina lidí. Čtvrtina je pro zrušení zápočtu doby studia, pětina lidí souhlasí s prodloužením potřebné doby zaměstnání ze současných 25 na 35 roků. Nejnižší podporu má postupné prodlužování věkové hranice pro odchod do důchodu na 65 let pro muže i ženy – s tím souhlasí přibližně jeden člověk z osmi.

V roce 2005 souhlasilo se zvyšováním věku odchodu do důchodu 16,8 % pojištěnců. Hranici 65 let považovalo za nejvyšší únosný věk odchodu do důchodu 88,6 % pojištěnců.

S prodlužováním věkové hranice pro odchod do důchodu souhlasí častěji lidé s vysokoškolským vzděláním (25,2 %), podnikatelé a živnostníci (23,9 %), obyvatelé velkých měst (22,3 %) a ti, kteří znají návrhy MPSV na změny v důchodovém pojištění (26,5 %).

S postupným prodloužením potřebné doby zaměstnání souhlasí častěji lidé s vysokoškolským vzděláním (33,6 %), podnikatelé a živnostníci (30,6 %) a ti, kteří znají návrhy MPSV na změny v důchodovém pojištění (36,4 %).

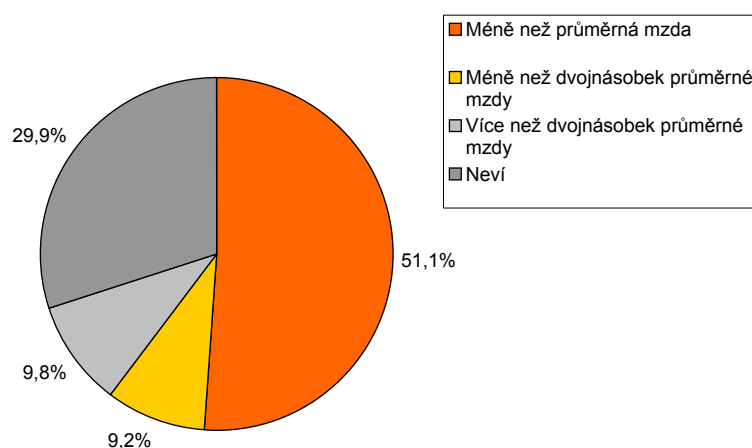
Se zrušením zápočtu doby studia pro účely důchodového pojištění souhlasí častěji ti, kteří požadují po budoucí vládě uskutečnění důchodové reformy (30,7 %), a zejména lidé, kteří mají povědomí o návrzích MPSV na změny v důchodovém pojištění (38,3 %). Toto opatření však, na rozdíl od předchozích, nepodporují častěji lidé s vyšším vzděláním, proti jsou častěji i zaměstnanci v odborných profesích a podnikatelé.

Se zavedením stropu pro pojistné na důchodové pojištění souhlasí častěji lidé, kteří požadují po budoucí vládě uskutečnění důchodové reformy (34,9 %), dále ti, kteří mají

povědomí o návrzích MPSV na změny v důchodovém pojištění (38,3 %), a lidé v nejvyšší třídě socioekonomické klasifikace (45,0 %).

Maximální částka hrubého příjmu, ze které by se odvádělo pojistné na důchodové pojištění, by podle veřejnosti podporující zavedení stropu pojistného měla být v průměru 25.663 Kč. Jedná se tedy o částku jen mírně vyšší, než je průměrná mzda v národním hospodářství. Polovina lidí navíc navrhovala částku do 8.000 Kč, což svědčí více než o podpoře zavedení stropu pro pojistné o tom, že by sami rádi odváděli na pojistném méně. Tato zjištění ukazují na to, že veřejnost nepodporuje ve skutečnosti strop pojistného jako opatření, které zrovnoprávní vysokopříjmové skupiny zaměstnanců s podnikateli (OSVČ tento strop mají a zaměstnanci jsou proto vůči nim v současné době znevýhodněni), ale spíše jako opatření na snížení odváděného pojistného pro svou úroveň příjmů.

Maximální částka hrubého příjmu, z které by se odvádělo pojistné na důchodové pojištění
(N=300)

Maximální částku hrubého příjmu ve výši více než dvojnásobku průměrné mzdy uváděli častěji lidé pracující v odborných profesích (20,5 %) a ti, kteří mají povědomí o návrzích MPSV na změny v důchodovém pojištění (17,2 %). I tak se ukazuje, že konkrétní představy poučené veřejnosti o tomto opatření jsou značně liché.

Konzervativní přístup veřejnosti k důchodovému systému se potvrzuje také v otázce na možné změny v náhradních dobách pojištění; ve stávajícím rozsahu by tyto náhradní doby ponechala většina lidí.

Dvě pětiny lidí se domnívají, že na současném stavu by se nic měnit nemělo. Jeden člověk z osmi by souhlasil s tím, aby do systému důchodového pojištění platil za tyto doby pojistné stát – tedy aby se do systému dostávaly prostředky z jiných státních příjmů (uvažuje se např. o ekologické dani, což by bylo v souladu s evropským trendem přesouvat daňovou zátěž z přímých na nepřímé daně).

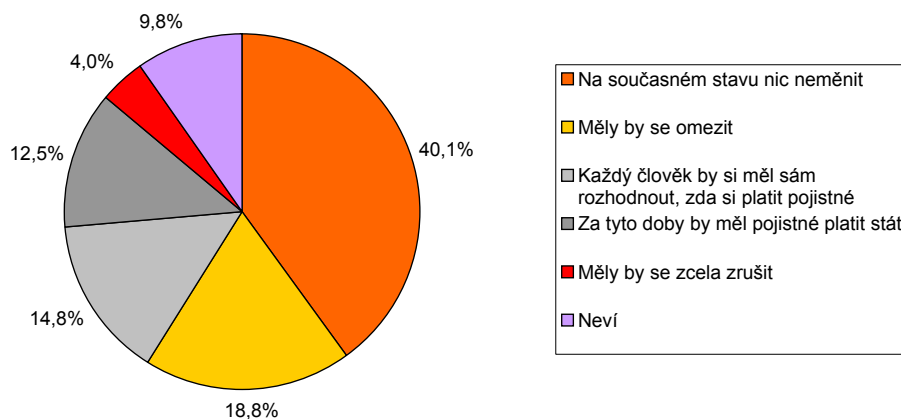
Necelá pětina lidí by souhlasila s omezením náhradních dob pojištění (k částečnému omezení došlo již v případě doby studia). Jeden člověk ze sedmi by souhlasil s tím, aby

si každý mohl určit zápočet náhradní doby pojištění sám tak, že si buď bude nebo nebude platit v této době důchodové pojištění.

Pouze čtyři procenta lidí souhlasí s tím, že by se náhradní doby pojištění měly zcela zrušit, a jeden člověk z deseti nemá na tuto problematiku utvořený názor.

V roce 2005 podporovalo existenci náhradních dob pojištění i v budoucnu 88,6 % pojištěnců.

Názory na změny v náhradních dobách pojištění
(N=993)

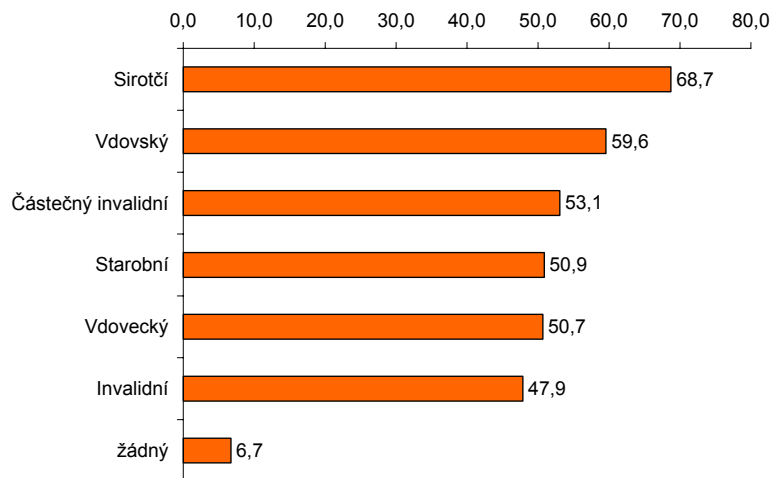
K názoru, že by se náhradní doby pojištění měly omezit, se častěji přiklání obyvatelé velkých měst (27,0 %) a ti, kteří podle svých slov mají povědomí o návrzích MPSV na změny v důchodovém pojištění (31,5 %).

V případě vlastní výdělečné činnosti veřejnost nejčastěji souhlasí s vyplácením sirotčích a vdovských důchodů. Těsná většina lidí souhlasí i s vyplácením částečného invalidního důchodu (od 1. února 2006 nemá výše příjmů z výdělečné činnosti poživatelé částečného invalidního důchodu na výši důchodu a jeho výplatu vliv).

Veřejnost je rozdělena v názoru, zda vyplácet při výdělečné činnosti starobní a vdovecký důchod. Je tedy zajímavé, že veřejnost podporuje více vdovské než vdovecké důchody (rozdíl je i v nároku na tyto důchody podle věku – ženy mají na vdovský důchod nárok od věku 55 let, muži od věku 58 let; otázkou zůstává, zda by veřejnost nepodporovala více posun těchto hranic vzhledem ke změnám věku odchodu do důchodu, než případné zrušení výplaty těchto důchodů při souběžné výdělečné činnosti).

Necelá polovina lidí podporuje vyplácení plného invalidního důchodu při souběžných příjmech z výdělečné činnosti. Zákon toto neupravuje, v případě osob se zdravotním postižením pobírajících plný invalidní důchod se výdělečná činnost nepředpokládá.

Důchod poskytovaný státem v případě výdělečné činnosti
(N=993, údaje v %)

Vyplácení starobního důchodu při výdělečné činnosti požadují častěji lidé ve věku nad 60 let (58,6 %) a lidé z domácností s příjmy do 15.000 Kč (59,4 %).

Lidé v domácnostech s příjmy do 15.000 Kč požadují stejně často (59,4 %) také to, aby stát vyplácel při zaměstnání plný invalidní důchod.

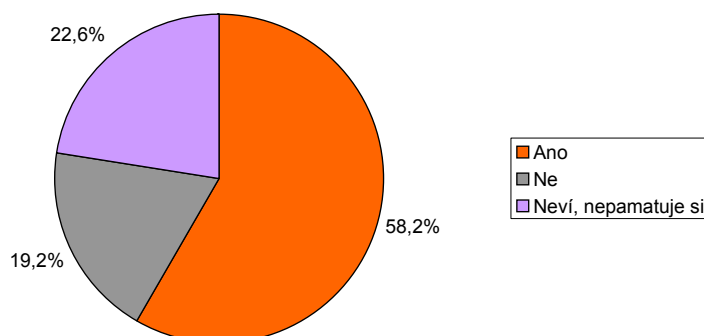
Souběžné vyplácení vdovského důchodu požadují mírně častěji ženy (62,9 %) než muži (56,0 %).

4. Evidenční a informativní listy důchodového pojištění

Téměř tři pětiny zaměstnanců uvádějí, že zaměstnavatel jim každoročně předkládá k podpisu evidenční list důchodového pojištění. Pětina zaměstnanců říká, že zaměstnavatel jim tento list nepředkládá, čtvrtina neví nebo se nepamatuje.

V roce 2005 zaznamenalo existenci evidenčních listů a evidenční list také obdrželo 64,4 % pojištěnců, kteří měli zkušenost s pracovním poměrem po roce 2003.

Předkládá zaměstnavatel každoročně evidenční list důchodového pojištění?
(pojištěnci v zaměstnaneckém poměru bez důchodců, N=567)

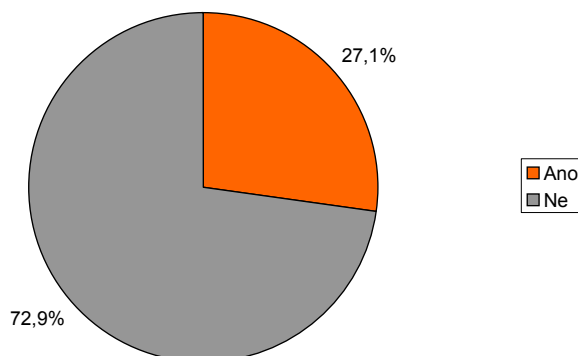

To, že zaměstnavatel předkládá každoročně evidenční list důchodového pojištění, potvrzují častěji lidé s maturitou (64,2 %), s vysokoškolským vzděláním (65,9 %) a zaměstnanci v nedělnických profesích (68,9 %).

O možnosti požádat ČSSZ o zaslání informativního osobního listu důchodového pojištění ví čtvrtina pojištěnců, kteří ještě nepobírají důchod.

V roce 2005 slyšelo někdy o tzv. informativním osobním listu důchodového pojištění 18,9 % pojištěnců, kteří ještě nepobírali důchod.

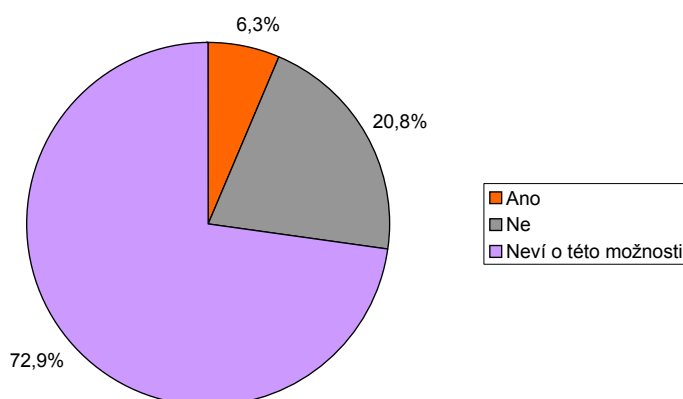
Povědomí o možnosti požádat si o informativní list důchodového pojištění
(pojištěnci mimo důchodců, N=749)

O možnosti požádat si o informativní list důchodového pojištění vědí častěji lidé s maturitou (34,5 %) a zejména s vysokoškolským vzděláním (51,9 %), zaměstnanci v nedělnických profesích (42,1 %) a podnikatelé (50,8 %). Jde častěji o lidi, kteří mají o problematice důchodového pojištění obecně více informací a znají návrhy MPSV na změny v této oblasti (44,7 %).

Žádost o informativní osobní list důchodového pojištění letos podalo 6,3 % pojištěnců. To je téměř čtvrtina (23,4 %) těch, kteří o takové možnosti vědí.

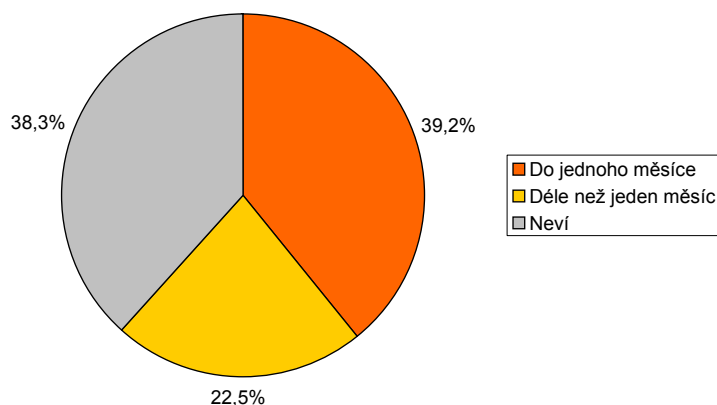
Žádost o informativní list důchodového pojištění
(pojištěnci mimo důchodců, N=749)

Nejčastěji využili možnosti požádat ČSSZ o zaslání informativního listu důchodového pojištění lidé s vysokoškolským vzděláním (19,8 %), podnikatelé (13,6 %), zaměstnanci v nedělnických profesích (10,6 %) a lidé ve věku 45-59 let (10,2 %).

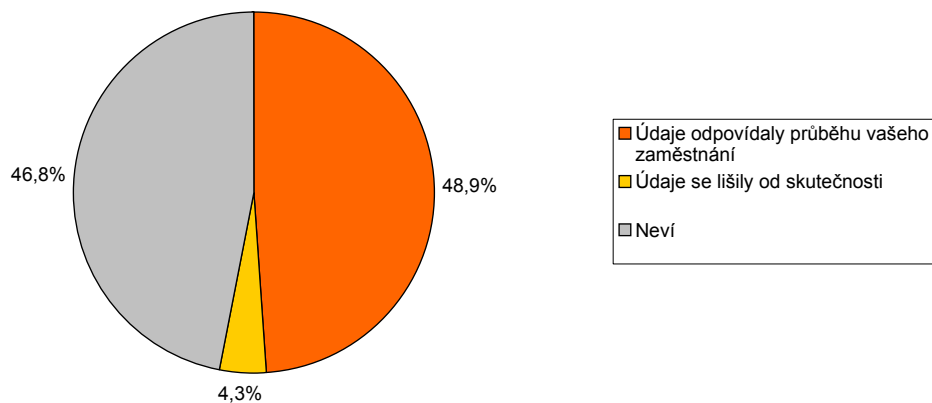
Informativní list důchodového pojištění musí podle zákona zaslat Česká správa sociálního zabezpečení občanovi do 90 dnů ode dne doručení jeho žádosti. Tato podmínka byla ve všech zjištěných případech dodržena (nikdo neuvedl dobu doručení informativního listu přes 10 týdnů). Průměrná doba do doručení informativního listu se pohybuje kolem 4 týdnů (4,16). Relativně vysoký podíl odpovědí „neví“ se může vztahovat k těm případům, kdy žádosti zatím nebyly vyřízeny.

Doba do doručení informativního listu důchodového pojištění
(pojištěnci, kteří si zažádali o informativní list, N=47)

Přibližně polovina lidí, kteří si požádali o zaslání informativního osobního listu důchodového pojištění, označuje informace obsažené v tomto listu za odpovídající dosavadnímu průběhu zaměstnání. Podíl lidí, kteří označují informace za nepřesné, je pod úroveň statistické chyby výzkumu. Relativně vysoký podíl odpovědí „neví“ se opět vztahuje k těm případům, kdy žádosti zatím nebyly vyřízeny nebo kdy sami respondenti neumí přesnost informací posoudit.

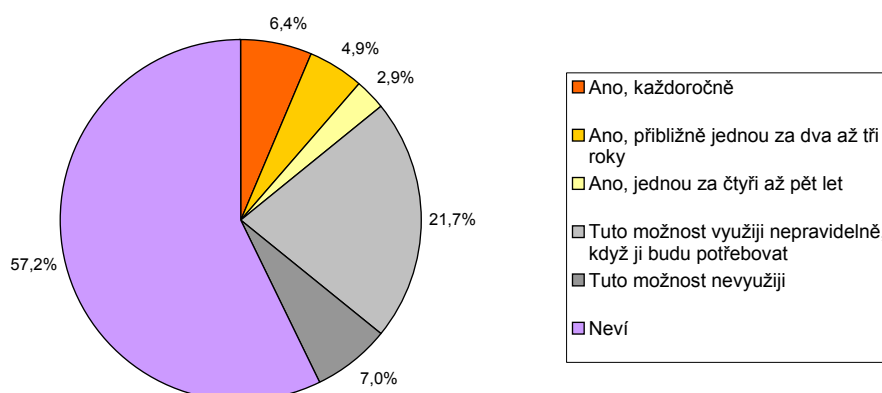
Pravdivost informací v informativním listu
(pojištěnci, kteří si zažádali o informativní list, N=47)

Pětina pojištěnců hodlá využít možnosti požádat ČSSZ o zaslání informativního osobního listu důchodového pojištění nepravdělně, pokud budou mít pocit, že tyto informace zrovna potřebují. O pravidelném každoročním využití této možnosti uvažuje 6,4 % pojištěnců v předdůchodovém věku. Pravidelně, ale méně často než jednou za rok, uvažuje o využití dané možnosti 7,8 % pojištěnců. Pouze 7,0 % lidí nehodlá tuto možnost vůbec využít, necelé tři pětiny pak zatím nevědí, zda a jak často budou této možnosti v budoucnu využívat.

V roce 2005 deklarovalo zájem požádat si o informativní osobní list důchodového pojištění 79,2 % pojištěnců, kteří ještě nebyli v důchodu. Je však patrné, že řada z nich zatím o této možnosti nepřemýšlela natolik, aby věděla, jak často si o tyto listy bude žádat.

Předpokládaný zájem o zaslání informativního listu důchodového pojištění
(pojištěnci mimo důchodců, N=749)

Možnosti požádat ČSSZ o zaslání informativního listu důchodového pojištění hodlají každoročně využívat častěji lidé ve věku 45-59 let (10,1 %).

Dále se ukázalo, že lidé, kteří hodlají častěji v budoucnu využívat možnost zaslání informativního listu důchodového pojištění pravidelně, si často o tento list zažádali již letos (36,0 %). Polovina z nich však o dané možnosti letos ještě nevěděla, jejich rozhodnutí bylo teprve spontánní reakcí na informace získané v průběhu dotazování.

		Total		A9 Od letošního roku byla zavedena možnost každoročně požádat ČSSZ o zaslání informativního listu důchodového pojištění: Využil jste již tuto možnost?		
		Count	Col %	Ano	Ne	Neví o této možnosti
				Row %	Row %	Row %
Total		749	100,0	6,3	20,8	72,9
A12 Budete využívat možnost požádat Českou správu sociálního zabezpečení o zaslání informativního listu důchodového pojištění?	Ano, každoročně	48	6,4	36,0	14,2	49,8
	Ano, přibližně jednou za dva až tři roky	37	4,9	11,5	38,4	50,1
	Ano, jednou za čtyři až pět let	21	2,9	4,5	34,9	60,6
	Tuto možnost využiji nepravdělně, když ji budu potřebovat	162	21,7	1,4	30,2	68,4
	Tuto možnost nevyužiji	53	7,0		11,0	89,0
	Neví	428	57,2	5,3	16,9	77,7

Z výsledků výzkumu vyplývá, že bude nějakou dobu trvat, než možnost požádat Českou správu sociálního zabezpečení (Odbor správy údajové základny) o zaslání informativního osobního listu důchodového pojištění skutečně nahradí původní povinnost organizací požádat pro své zaměstnance nejpozději dva roky před dovršením nároku na starobní

důchod o výpis dob pojištění z evidence ČSSZ v rámci předstihového řízení (tato povinnost zanikla 31.12.2005).

Do budoucna by však informativní listy důchodového pojištění měly značně zlepšit povědomí pojištěnců o jejich nároku na důchod, zejména pokud se prodlouží potřebná doba zaměstnání k získání tohoto nároku. Podmínkou pro to však je podnítit veřejnost k využívání dané možnosti, případně informovat všechny pojištěnce o jejich nároku na důchod nějakou automatizovanou formou (automatickým dopisem, e-mailem atd.).

Příloha – dotazník a tabulky